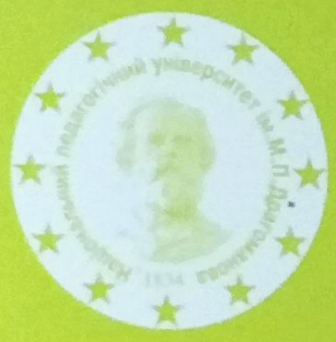
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА



ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ, ПСИХОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

ДРУГА МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

МЕТОДОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УДК 159. 929

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту соціології, психології та управління
Національного педагогічного університет імені М.П.Драгоманова
МОН України (Протокол № 5 від 25 лютого 2009 року)

Тези доповідей учасників Другої міжнародної науково-практичної конференції «Методологія та технології практичної психології в системі вищої школи». – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова МОН України, Поліграф-Центр, 2009. – 219 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Євтух В.Б. – *дійсний член АПН України, доктор історичних наук, професор* ***(голова редакційної колегії).***
Пов'якель Н.І. – *доктор психологічних наук, професор* ***(відповідальний науковий редактор).***
Булах І.С. – *доктор психологічних наук, професор.*
Коваленко А.Б. – *доктор психологічних наук, професор.*
Кузьменко В.У. – *доктор психологічних наук, професор.*
Ложкін Г.В. – *доктор психологічних наук, професор.*
Лушин П.В. – *доктор психологічних наук, професор.*
Моляко В.О. – *дійсний член АПН України, доктор психологічних наук, професор.*
Спасєнніков В.В. – *дійсний член МАПН Росії, доктор психологічних наук, професор.*
Шевченко Н.Ф. – *доктор психологічних наук, професор.*

Координаційно-редакторська група:
Макарчук Н.О. – *кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії (координатор і відповід. технічний редактор).*
Омельченко Я.М. – *кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії (координатор).*
Розова Т.М. – *кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії (координатор і відповід. регістратор).*
Распутько Ю.В. – *викладач кафедри практичної психології та психотерапії (WEB -менеджер).*
Рябкіна О.М. – *методист кафедри практичної психології та психотерапії (відповід. регістратор і WEB– менеджер).*

© ІСПУ НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009.

створення подібності їх за змістом та формою структурі чи окремим структурним елементам професійної діяльності, до якої готуються учасники.

Висновки. Використання психологічного тренінгу надає можливості вироблення, привласнення, усвідомлення професійних дій, принципів, навчання в групі завдяки емоційному підкріпленню, підсиленню зворотного зв'язку, усвідомленню особистісних характеристик, корекції небажаних поведінкових проявів в процесі виконання професійної діяльності. Застосування ж тренінгових вправ з елементами професійної діяльності дозволяє досягати максимальної користі. Таким чином, психологічний тренінг надає можливості особистості засвоїти нові рольові моделі професійної поведінки, а також доповнити існуючі схеми більш успішними інструментами поведінки, що дозволяє розглядати тренінгові технології як якості засобу оптимізації професійної соціалізації.

© 2009 р.

О. В.Корнієнко,
кандидат психологічних наук, доцент,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка (м.Київ)

МОДЕЛІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОСОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЗА ЗВИЧАЙНИХ ТА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

У зв'язку із збільшенням орієнтації на охорону здоров'я, а саме, на профілактику та раннє виявлення хвороб, ефективність багатьох оздоровчих програм стає більшою мірою залежною від бажання людей мати більш активну позицію щодо свого здоров'я. Незважаючи та той факт, що більшість людей хотіли б бачити позитивні наслідки від участі у оздоровчих програмах (загальних медичних оглядах, прищепленнях та інших профілактичних заходах), спостерігається низький рівень схильності до рекомендованого медичного лікування (Sackett, Snow,1979; Корнієнко,2000).

Не існує простої та однозначної відповіді на запитання, чому деякі люди вибирають активну позицію, доглядаючи за своїм здоров'ям, інші ні. Існують роботи науковців біхевіорального напрямку для визначення та пояснення чинників добровільної поведінки, орієнтованої на своє здоров'я, що загалом пов'язується з її комплексністю та багатофакторністю. Так, McKinlay (1972) виділив шість напрямків для пояснення даної поведінки щодо здоров'я: економічний; соціодемографчний; географічний; соціопсихологічний; організаційний.

За останні двадцять років опубліковано значну кількість теоретичних концепцій з метою оцінки діяльності, пов'язаної із здоров'ям людини. Найбільш важливим з погляду „передбачувальних можливостей" та кількості

посилань у літературі, виявились дві моделі: про здорову та хворобливу поведінку.

Тому метою даних тез є порівняльний аналіз існуючих теоретико-методологічних підходів, щодо якісної та кількісної оцінки психосоматичного здоров'я особистості за звичайних та екстремальних умов життєдіяльності в різних напрямках: освіті, клінічній психології, екстремальній медицині/психології, консультативній та психокорекційній роботі з людьми різного віку.

Завдання, що конкретизують ***мету*** запропонованих тез виявилися наступними:

1. Проаналізувати доступні концепції науковців про визначення понять психічне та фізичне здоров'я особистості.
2. Виділення провідних критеріїв в оцінці вищезгаданих понять через їх багаторівневий континуум та рівень активності.
3. Урахування самооцінки та самопочуття як біопсихосоціальних чинників здоров'я особистості.
4. Систематизація методів оцінки здоров'я людини та аналіз деяких проблем щодо їх інтерпретації.

Існує багато можливих дефініцій здоров'я, на думку M.Oshima (1972). Деякі з них, найбільш розповсюджені наведено в табл.1. Як правило, під здоров'ям розуміють відсутність хвороб та болі, але його можна розглядати також як оптимальне пристосування організму до середовища проживання. При цьому мається на увазі пристосування не тільки до фізичних, але також і до психологічних та соціальних факторів. Здоров'я загалом характеризується співвідношенням усіх цих трьох компонентів благополуччя людини: фізичного, психологічного та соціального. Саме у цьому значенні автор цієї концепції M.Oshima використовує цей термін.

Табл. 1

ДЕФІНІЦІЇ ЗДОРОВ'Я

1. Відсутність захворювання
2. Хороший стан: людина не хворіє, не відчуває ні болі, ні нездужання
3. Оптимальна пристосувальність
4. Цілісність (відсутність пошкоджень)
5. Стан процвітання
6. Фізичне, психологічне та соціальне благополуччя, а не тільки відсутність хвороби та болю
7. Рівновага
8. Непорушений ритм
9. Досконала пристосувальність організму до середовища
10. Адаптація
11. Баланс
12. Загальний стан

13. Рівень
14. Процес взаємодії людини з середовищем
15. Продукт придбаних благ чи предметів ужитку

До здоров'я не можна підходити як до простої дихотомії (розділення): хвороба - відсутність хвороби. Напроти, його слід розглядати як багаторівневий континуум (рис.1).

З цього випливає те, що стан здоров'я людини не є щось не змінне; воно може поліпшуватися чи погіршуватися. Як правило, поліпшення стану свідчить про розширення активності у сталому способі життя, тоді як під погіршеним станом здоров'я розуміють зниження кількості потенціальної активності. Люди, які знаходяться на не континуумі нездоров'я можуть підтримувати тільки базисний рівень метаболічної активності, тоді як відносно здорові люди можуть бути здатними до роботи, але не можуть насолоджуватися більш високими рівнями активності підчас дозвілля.

Самооцінка здоров'я залежить від різних змінних, у тому числі від апетиту, утоми та праці. Складові частини (компоненти), пов'язані зі здоров'ям, може бути розподілено на фактори середовища та індивідуальності (табл.2)

ФАКТОРИ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ТА СЕРЕДОВИЩА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Табл.2

ІНДИВІДУАЛЬНІ	СЕРЕДОВИЩНІ
Фізична сила	Охорона здоров'я
Самопочуття	Безпека
Втома	Медичні послуги
Розвиток	Спорт
Смаки(прихильності, пристрасті)	Призначення ліків
Вік	Перетинання часових поясів
Сон	Характер суспільства
Емоційність	Взаємостосунки з оточуючими
Стать	Захоплення
Життєві відчування	Робота, мета
Харчування	Друзі
Особистість	Дозвілля
Релігія	Добробут
Енергійність	Економіка
Амбіції(прагнення, цілі)	Освіта
	Вода
	Пора року
	Погода

Складові частини (компоненти), пов'язані зі здоров'ям, може бути розподілено на фактори середовища та індивідуальності (табл.2). Фактори середовища (якість води, продуктів харчування, зміни погоди, зовнішні психологічні навантаження) можуть впливати на здоров'я. Індивідуальні (ч

внутрішні) фактори включають: філософію життя, релігію, особистісні якостивості, фізичний стан, вік та здатність насолоджуватись життям.

На основі проаналізованих концепцій та поглядів фахівців різних наукових шкіл можливо зробити наступні ***висновки:***

1. Зберігається відмінність в поглядах вчених в інтерпретації базових понять психічного та фізичного здоров'я особистості з урахуванням теоретичних концепцій медико-біологічного та соціально-психологічного спрямування. На нашу думку практичним психологам слід більше звертати увагу на урахуванні та поглибленому вивченні праць представників гуманістичної та трансперсональної психології з акцентом на холістичний (цілісний) погляд на психосоматичне здоров'я особистості. Пропонується власне визначення даного поняття як біопсихоенергетична сутність людини на різних вікових етапах її розвитку.

2. Проблема дослідження кількісних та якісних критеріїв здорової „нормально функціонуючої людини" стає досить актуальною про що свідчить аналіз публікацій вчених різних наукових шкіл. Питання медико-психологічної діагностики перших симптомів погіршення самопочуття та підтримання психосоматичного здоров'я ще не хворих, але вже і не досить здорових людей є центром уваги досліджень фахівців у медицині, освіті, бізнесі, управлінській діяльності. Існують певні проблеми діагностики критеріїв психосоматичного стану за нормальних та екстремальних умов життєдіяльності особистості.

© 2009 р.

О.П. Коханова,
викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Інституту психології і соціальної педагогіки КМПУ ім. Б.Д.Грінченка (м. Київ)

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДО ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Проблема становлення партнерських відносин у всіх ланках суспільного життя набуває в умовах нашого демократичного суспільства значної практичної значущості й актуальності.

Партнерство у стосунках між людьми є одним з продуктивних і гнучких видів конструктивного вирішення проблем різного типу і значущості, а також психологічним показником рівня особистісного і професійного рівня розвитку групи. У взаємовідносинах між людьми становлення партнерства практично завжди є засобом оздоровлення відносин та ознакою психічного здоров'я . (Пов'якель Н.І., 1998)

Професійна підготовка майбутніх вчителів передбачає формування у студентів культури взаємодії, що безпосередньо пов'язана з розвитком стосунків партнерства. Педагог має керувати міжособистісними стосунками